

KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD

PROTOKOLL

1 (10)

2016-04-21

STYRELSEN FÖR KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD

Närvarande

Ledamöter:

Kommunrepresentanter	Thomas Quist	Sjöbo kommun (ordf.)
	Solveig Ekström Persson	Lunds kommun (vice ordf.)
	Gunnar Bergquist	Hörby kommun
	Anna Palm	Höörs kommun
	Per-Martin Svensson	Tomelilla kommun
	Håkan Olsson	Dikningsföretagen (t o m 09:30)
Areella näringar/markägare	Håkan Lindqvist	LRF
Företag/industrier	Gert Andersson	Nordic Sugar Örtofta
	Peter Ottosson	Kraftringen
Ideella naturvården	Nils Englesson	SNF Skåne

Ersättare:

Kommunrepresentanter	Carl-Anders Lillås	Sjöbo kommun
	Jan O Carlsson	Lunds kommun
	Håkan Bjelkengren	Eslövs kommun (tjänstgör § 1-11)
	Kurt Hagenrud	Hörby kommun
	Peter Boström	Tomelilla kommun
Sydvatten	Svante Lönnquist (tjänstgör § 1-11)	
VA SYD	Bengt Andersson (tjänstgör § 1-11)	

Adjungerade:

	Cecilia Backe	Lunds kommun (ordf. beredningsgruppen)
	Anna Olsson	Kävlingsåns vattenråd
Konsult:	Tette Alström	Ekologgruppen
	Karl Holmström	Ekologgruppen
Övrig:	Lars Wadmark	Nordkalk

Plats: Kommunhuset i Höör

Tid: Torsdagen den 21 april kl. 09.00 – 11.35

Bilagor:

1. Budget och arbetsplan 2017
 2. VVP: Aktuella åtgärder
 3. VVP: Prognos för slutförande av etapp I
-

**Val av justerare
Dagordningen
Föregående protokoll 2016-02-25**

Thomas Quist hälsar alla välkomna och öppnar mötet.

Inga synpunkter på protokoll från föregående möte.

Styrelsen beslutar:

- att utse **Håkan Bjelkengren** att jämte ordföranden justera dagens protokoll,
- att godkänna dagordningen, samt
- att godkänna föregående protokoll från Kävlingeåns vattenråds styrelsemöte 2016-02-25 och lägga det till handlingarna.

Anmälningar

Anmälningar:

- Protokollsutdrag, 2016-03-21, från Hörby kommun gällande val av ledamot och ersättare i styrelsen för Kävlingeåns vattenråd 2016-2018, samt ombud och ersättare till årsstämmor 2016-2018
- Beslut, 2016-03-23, från Sydsvatten angående ny ersättare i styrelsen för Kävlingeåns vattenråd
- Beslut, 2016-03-31, från VA SYD gällande val av ombud och ersättare till Kävlingeåns vattenråds årsstämmor 2016-2018
- Beställning, 2016-03-02, av ålgrästransektundersökning i Lommabukten 2016-2019
- Yttrande, 2016-02-25, gällande Sjö- och vattendragsplan för Lunds kommun
- Yttrande, 2016-02-25, gällande Länsstyrelsens förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen 2016-2020
- Yttrande, 2016-02-25, gällande Länsstyrelsens remiss om jordbruk och recipientkontroll
- Samrådsunderlag, 2016-03-14, från Eslövs kommun inför tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen för sanering av fastigheten Getinge 11:5 i Getinge, Eslövs kommun
- Skrivelse till Jordbruksverket, 2016-03-16, angående nya regler om stöd till våtmarksanläggning
- Tilläggsbeslut, 2016-02-16, från Länsstyrelsen gällande beslut om bidrag till åtgärder för havs- och vattenmiljö till projektet Vattendialog Torpsbäcken
- Anmälan om vattenverksamhet, 2016-03-18, för anläggning av två fosfordammar på fastigheten Övedskloster 2:24, projekt Torpsbäcken

Tillägg till anmälningarna:

- Protokollsutdrag, 2016-04-06, från Lunds kommun gällande val av ombud till Kävlingeåns vattenråds årsstämma 2016
- Rapportering, 2016-04-11, till Vattenmyndigheten av verksamhet 2015 samt ansökan om nytt bidrag 2016
- Yttrande, 2016-04-15, angående samrådsunderlag för Getingeprojektet i Eslövs kommun

-
- Beställning, 2016-04-06, av entreprenadarbete gällande justering av breddavlopp på fastigheten Ry 4:1 i Eslövs kommun, projekt nr 706
 - Beställning, 2016-04-01, av trädplantering öster om Sularpsbäcken, på fastigheten Sandby 54:1 i Lunds kommun, projekt nr 742
 - Prövotidsredovisning, 2016-04-11, för kraftvärmeverket i Örtofta i Eslövs kommun.

Vattenrådet har fått information om provotidsredovisning för kraftvärmeverket i Örtofta angående slutliga villkor för utsläpp till luft från samförbränningsenheten, samt för vissa vattenföroreningar från anläggningen. Synpunkter ska lämnas till mark- och miljödomstolen senast den 10 maj. Kansliet ska gå igenom handlingarna och ta fram förslag till eventuellt yttrande. Beslut om yttrande tas på delegation av vattenrådets ordförande.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga anmälningarna med ovanstående tillägg till handlingarna.**

§ 3.

Uppföljning av fosfordammar i Vikhög

Lars Wadmark från Nordkalk presenterar resultaten från uppföljningen av fosfordammarna vid Vikhög.

Inom vattenvårdsprogrammet har en våtmark anlagts vid Vikhög. I anslutning till våtmarken har tre fosfordammar anlagts i samarbete med Nordkalk; två dammar med olika typer av kalkfilter och en utan kalkfilter.

Kalkfiltrena höjer vattnets pH, ingående pH var ca 7,8 och utgående ca 9,2. Fosfordammarna saknar bypass vilket innebär att allt inkommande vatten har passerat genom kalkfiltrena, även vid höga flöden.

Cecilia Backe påpekar att det finns bl.a. många hotade groddjur i området som kan påverkas av det förhöjda pH-värdet. Lars meddelar att ingen effekt av det förhöjda pH-värdet på det biologiska livet har noterats och att pH är nere på normala värden 10 meter efter kalkfilterdammarna.

Dammarna med kalkfilter fungerar bra och tar bort ca hälften av totalfosfor, medan fosfordammen utan kalkfilter hade en retention av totalfosfor på ca 6-17 %. Kalkfiltrena har en relativt bra kostnadseffektivitet på ca 2000-4000 kr/kg fosfor. Filtrena har en kapacitet för rening i ca 1-2 år, vid påbyggnad med material ca 3-4 år. Lantbrukaren ska själv kunna byta kalkfiltret och använda materialet på sina marker för att återbruka fosfor som tagits upp.

Nordkalk kommer att fortsätta försöken med andra blandningar i kalkfiltrena för att få fram en blandning med så hög kostnadseffektivitet som möjligt.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**
-

Årsredovisning 2015

Styrelsen godkände den preliminära årsredovisningen på föregående styrelsemöte. Revisionen har nu sett över redovisningen och framfört sina synpunkter. I Not 1 på sid. 19 har ett förtydligande gjorts under *Intäkter* och *Projektredovisning*. I övrigt har ett felaktigt datum samt något stavfel korrigerats.

Innan revisionen lämnar sitt revisionsintyg måste samtliga ledamöter underteckna årsredovisningen. Undertecknad årsredovisning samt revisionsintyg skickas ut som bilaga till kallelsen till årsstämman den 26 maj.

Styrelsen beslutar:

- att godkänna reviderad årsredovisning för 2015, samt
- att lägga övrig information till handlingarna.

Budget & arbetsplan 2017*Bilaga 1*

Anna Olsson redogör kort för förslag till budget och arbetsplan för 2017, samt förslag till reviderad budget 2016 för verksamhetsområdet *Reparation och underhåll*. Arbetsplanen bygger vidare på arbetsplanen från 2016 och är relativt allmänt hållen vilket lämnar öppet för vattenrådet att anpassa verksamheten bl.a. till möjligheter till extern finansiering av projekt.

Budget för *Vattenförvaltning, Recipientkontroll* och *Vattenvårdsprogram 2017* är indexuppräknade. I budget för *Reparation och underhåll 2017* har ingen indexuppräknning gjorts då budgeten bygger på en årlig fast kommunal finansiering. Däremot har budget för detta verksamhetsområde 2016 reviderats då en hel del underhållsåtgärder planeras att genomföras med anledning av de resultat som erhållits från Alexander Lindskogs inventering av underhållsbehov i tidigare anlagda våtmarker.

Styrelsen beslutar:

- att godkänna förslag till budget och arbetsplan 2017 samt förslag till reviderad budget 2016 för verksamhetsområde *Reparation och underhåll*, samt
- att lägga övrig information till handlingarna.

Recipientkontroll***Smutsvattensvamp i Kävlingeån***

Under våren och sommaren 2015 kom rapporter om förekomst av smutsvattensvamp i Kävlingeån. Smutsvattensvamp var vanligt i mitten av 1900-talet och tecken på organisk förorening i ån. Miljöförvaltningarna i Eslöv och Lund har underrättats och vattenrådet tillsammans med Anders Eklöv kommer att underrätta miljöförvaltningarna om problemet skulle återkomma i år.

Gert Andersson förtydligar att Anders Eklöv kontaktat Nordic Sugar och frågat om sockerbruket tvättat tankar vilket då skulle ha kunnat orsaka tillväxt av smutsvattensvamp.

Gert är säker på att detta inte gjorts, sockerbruket har endast utsläpp till ån under den period som det är minst känsligt, augusti till mars, och halterna som då släpps ut är under halva tillåtna värdet.

Övrigt

Anna Palm meddelar att man funnit förhöjda halter av bly i borrhålor i Höörs kommun. En nationell utredning ska göras för att lokalisera områden med förhöjda halter av bly. Invånare som druckit av vattnet har förhöjda blyhalter i blodet.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**

§ 7. Vattenförvaltning

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**

§ 8. Vattenvårdsprogram Kävlingeån etapp I Bilaga 2-3

Kvarstående arbete

Karl Holmström och Tette Alström redovisar kortfattat kvarstående arbete inom etapp I enligt bilaga 2. Redovisningen finns även på hemsidan: <http://kavlinge.se/Styrelsen.html>.

Dammar och våtmarker

Lunds kommun

Nr 726, Veberöds ljun. Förlängt LOVA-projekt, översilning ska återskapas i modern form. Entreprenad under våren.

Sjöbo kommun

Nr 372, Björka. Arbete med förvaltning och skötselorganisation kvarstår.

Avfasning av dikeskanter

Lunds kommun

Nr. 742, Sularpsbäcken. Insådd av slänter är nu genomfört.

Prognos för etapp I

Etappen beräknas generera ett överskott på ca 3 100 tkr när samtliga arbeten inom etapp I är avslutade.

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- att godkänna fortsatt arbete inom etapp I i enlighet med redovisad planering, samt
 - att lägga övrig information till handlingarna.
-

§ 9.**Vattenvårdsprogram Kävlingeån etapp II***Bilaga 2****Aktuella åtgärder***

Karl Holmström och Tette Alström redovisar aktuella åtgärder inom etapp II enligt bilaga 2 och presentation som även hittas på hemisidan: <http://kavlingeån.se/Styrelsen.html>.

Dammar och våtmarker***Eslövs kommun***

Nr 759, Ö. Strö. 1400 ha avrinningsområde. Intresseanmälan inskickad till Länsstyrelsen.

Hörby kommun

Nr 765, Sjököpssjön. Sjön har varit ca 3 ha men efter sänkning i början av 1900-talet återstår nu ca 1,5 ha. Litet tillrinningsområde och väldigt liten näringsrening, istället läggs fokus på biologisk mångfald och rekreation. Kan bli 3,5 ha efter restaurering genom att höja vattenytan samt rensa bort igenväxning.

Lunds kommun

Nr 742, Sularpsbäcken. Förbättring av skyddszon; trädplantering samt sådd av ängsfrö på en sträcka av ca 2 km.

Nr 762, Sandby 23:9. Inte jättebra tekniska förutsättningar, möjligtvis för dagvattenhantering. Kontakter pågår med VA SYD. Rekreativsmöjligheter.

Nr 764, Bäckaparken i Veberöd. Våtmark för biologisk mångfald och rekreation.

Sjöbo kommun

Nr 544, Ågerup 2:82, Navröd. Förslaget omfattar återskapande av en våtmark på ca 20 ha, men potential finns upp till 60 ha. Anläggningen berör tre fastighetsägare. Projektet fokuserar på biologisk mångfald, kulturmiljö och rekreation. Behov av att höja intilliggande travbana.

Vattendialog Torpsbäcken.

Sex fosfordammar är klara, en ny grävs just nu och ytterligare 1-3 dammar projekteras. Projektering för anläggning av reglerad dränering, infiltrationsdike, kalkfilterdiken och tvåstegsdike pågår, liksom provtagning av vattenkvalité och bekämpningsmedel.

Vandringshinder i Kävlingeån

Under flera århundraden har strömpartierna mellan Högs mölla vid Furulund och Håstad mölla vid Örtofta utnyttjats för utvinning av vattenkraft i vattenmöllor. Som mest har åtta möllor varit aktiva i Kävlingeån; Håstad mölla, Kvarnvik, Vadmöllan, Bösmöllan, Lilla Harrie valskvarn, Krutmöllan, Rinnebäcks mölla och Högs mölla. Dessutom utgör Silverforsen inne i Kävlinge ett vandringshinder.

Länsstyrelsen har utövat tillsyn på de tre kvarvarande verksamma elproducerande vattenkraftverken Kvarnvik, Bösmöllan och Lilla Harrie valskvarn. Ägarna har förelagts om att söka tillstånd för sin verksamhet enligt Miljöbalken.

Länsstyrelsen har kontaktat vattenrådet och fiskevårdsområdet angående övriga vandringshinder i Kävlingeån. Det finns möjlighet för vattenrådet att söka finansiering för utredning av möjligheter till utrivning. Första steget är att göra en sammanställning av den information som finns om förorenade områden i anslutning till ån för att göra en bedömning om det finns behov av någon form av sanering innan dämmen eventuellt kan rivs ut. I ett andra skede skulle en visionsplan för en levande Kävlingeå kunna tas fram.

I Rönne å har ett antal politiker tagit ställning i frågan om vandringshinder i ån och anser att det vore samhällsekonomiskt bra om kraftverk och dämmen rivs ut.

Kansliet föreslår att vattenrådet genom dess kansli har en fortsatt dialog med Länsstyrelsen och fiskevårdsområdet och rapporterar till styrelsen vid kommande sammanträden. Därefter kan styrelsen ta beslut om vattenrådet ska ansöka om medel till de första utredningsarbetena. Kansliet föreslår även att någon av politikerna som driver frågan i Rönne å bjuds in till ett av styrelsens kommande sammanträden.

Ersättning för ekosystemtjänster

Landsbygdsprogrammet är vattenrådets största källa till medfinansiering av vattenvårdsåtgärder. I det nya landsbygdsprogrammet är det inte möjligt för vattenrådet att betala ut markersättning. Markersättning är en förutsättning för att kunna fortsätta arbetet med bl.a. anläggning av våtmarker. Kävlingeåns vattenråd har tillsammans med Höje å vattenråd och Segeåns vattenråd tillskrivit Jordbruksverket i frågan.

Kansliet har nu börjat tittat på alternativ till att betala markersättning. Ett sådant skulle kunna vara att vattenrådet köper ekosystemtjänster från markägarna. Vattenrådet kan köpa tjänster som t.ex. vattenrening, rekreation, biologisk mångfald och flödesreglering istället för att betala ersättning för mark som tas i anspråk. Genom att köpa ekosystemtjänster från markägarna blir de producenter istället för att passivt ta emot ett bidrag.

Cecilia Backe påpekar att det fortfarande finns många frågetecken att reda ut och att förslaget måste kommuniceras med Jordbruksverket och Länsstyrelsen först. Håkan Lindquist menar att förslaget är intressant, men att skattefrågor och juridiska frågor måste utredas noggrant. Anna Palm föreslår att riksdagens jordbruksutskott kopplas in i frågan.

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- **att godkänna fortsatt arbete inom etapp II i enlighet med redovisad planering,**
 - **att uppdra åt kansliet att fortsätta dialogen med Länsstyrelsen angående vandringshinder i Kävlingeån,**
 - **att uppdra åt kansliet att kontakta vandringshindersgruppen i Rönne å för att bjuda in en av politikerna till vattenrådets nästa sammanträde,**
 - **att uppdra åt kansliet och beredningsgruppen i samarbete med Anna Palm och Thomas Quist att fortsätta utreda möjligheterna att köpa de ekosystemtjänster som genereras i våtmarker som vattenrådet anlägger, samt**
 - **att lägga övrig information till handlingarna.**
-

Reparation och underhåll***Dammar/våtmarker***

Assmåsa, nr 201. Ekologgruppen har tillsammans med Bodeborn Gräv undersökt dräneringen som anlades i samband med att våtmarken anlades. Ekologgruppen, Bodeborn och fastighetsägaren bedömer att dräneringen är i funktion. Översvämningen på närliggande fastighet beror alltså inte på våtmarken och den anlagda dräneringen utan med all sannolikhet på åtgärder som utförts på en annan närliggande fastighet. Dessa åtgärder är inte gjorda av Kävlingeåprojektet/Kävlingeåns vattenråd.

Övrigt

Alexander Lindskog, student vid Lunds universitet, har under hösten som en del av sitt examensarbete varit ute och undersökt 83 av de våtmarker som anlagts inom Kävlingeåprojektet med avseende på underhållsbehov.

Våtmarkerna som valdes ut var 3-19 år gamla och har en storlek på 0,5-1,5 ha. Besiktningen genomfördes 7-21 oktober 2015.

Arbetet inleddes med att försöka få kontakt med aktuella markägare för att få deras synpunkter gällande underhållsbehovet. Därefter genomfördes en visuell besiktning av de berörda våtmarkerna gällande erosionsskador, funktion av in- och utlopp samt utbredning av strandvegetation (vass, kaveldun, träd- och buskskikt), trådformiga alger och vattenpest.

Fem av våtmarkerna hade erosionsskador, varav två bedömdes ha hög prioritet för åtgärder. I tio av våtmarkerna behöver en kontroll av in- och utloppsbrunn göras. Flera kan åtgärdas för hand, men tre av våtmarkerna kräver reparationsåtgärder och en behöver mer omfattande rensning av in- och utlopp. Rensning av vegetation rekommenderas i 42 våtmarker, men en stor del är förebyggande åtgärder. Fintrådiga alger, med en utbredning på 5-50 %, observerades i nio av våtmarkerna, och förekomst av vattenpest noterades i åtta våtmarker. Rekommendationen är att ha en avhållsam inställning till förekomsten av vattenpest och be markägare meddela om det utvecklar sig till ett större problem. För de våtmarker som är intensivt betade rekommenderas att stängsla av sektioner temporärt för att en basvegetation ska etableras.

Alexanders övriga rekommendationer var att:

- sammanställa en lista med aktuella kontaktuppgifter till markägare
- meddela markägare hur de når vattenrådet om något problem skulle uppstå med våtmarken
- markera in- och utlopp vid våtmarkerna då de ofta är svåra att hitta

Alexanders examensarbete publiceras på vattenrådets hemsida, <http://kavlinge.se/Oevrigt.html>.

Styrelsen beslutar:

- **att lägga informationen till handlingarna.**
-

Sammanträdestider 2016

Styrelsen:

22/9	09.00	Kävlinge
1/12	09.00	Lomma

Stämman och konstituerande styrelsesammanträde:

26/5	09.00	Eslöv
------	-------	-------

Beredningsgrupp:

24/8	08.30	Tomelilla
9/11	08.30	Eslöv

KävlingeÅdag

Vattenrådet anordnar en familjedag lördagen den 14 maj kl. 10-15 på Måsängen i Kävlinge. Arrangemanget sker i samarbete med fiskevårdsområdet, scoutkåren, Natursnokarna i Kävlinge, Sportfiskarna och Fiskeklubben Balans. Dagen finansieras med prispengarna för Sjöstjärnan.

Projekt Village Waters

Kävlingeåns vattenråd har tidigare beslutat att vara med som projektpartner i den svenska delen av projekt Village Waters. Projektet är ett InterReg-projekt inom Baltic Sea Region (BSR), med Finland som Lead Partner. Tyvärr har vi nu meddelats att om vattenrådet ska vara projektpartner måste personal som arbetar med projektet vara anställda av vattenrådet direkt, alternativt att Lunds kommun, som är ansvariga för vattenrådets personal, går in som projektpartner istället för vattenrådet. Kansliet arbetar tillsammans med Sydsvatten för att lösa frågan.

Publicering av protokoll

För att kunna publicera protokollet från mötet på hemsidan behöver närvarande ledamöter godkänna publiceringen. Anna föreslår att protokollet publiceras om ingen ledamot motsätter sig detta.

Övrigt

Inga övriga ärenden.

Styrelsen beslutar:

- att godkänna att protokollet publiceras på hemsidan, samt
 - att lägga övrig information till handlingarna.
-

Thomas Quist tackar alla närvarande och avslutar mötet.

Lund som ovan

Anna Olsson
Vattenrådsmedarbetare

Justeras:

Thomas Quist, ordförande
Sjöbo kommun

Håkan Bjelkengren
Eslövs kommun